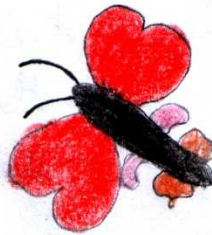




Egy Paraszitgyerek hétköznapijai

Készítette:

Jóth, Priscilla
és
Szabó Renáta



Köszöntő



Egy izgalmas, kalandos útra hívünk.

Federszűk fel együtt egy rég elmúlt világ szépségeit, életmódjának akadályait, minden értéket, amelyre a mi korunk épülhetett!

Itz' életed fája most van rügyezőben, és - mint minden fa - akkor borul virágra, ha gyökerein át az anya-föld táplálja. It' szülőföld megtartó ereje, szeretete elbősorban azokon a gyökereken át jut el hozzád, amelyek dédszüleid, nagyszüleid életéből, koruk hagyományaikból, szokásaikból fakadnak. Ismerd hát meg szülőföldednek minden bincset, mert csak így tudod igazán becsülni, szeretni!!!

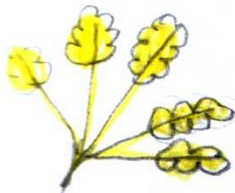
„Rátok hagyom az életet,
A maig megfejthetlent,
Amig én idáig cipeltem,
S tűzzel italtam - ettettem.

Ez a ti örökségetek...
Mert én szegénynek születtem,
De a tűzet megőriztem,
Őriztetek örökségem.”



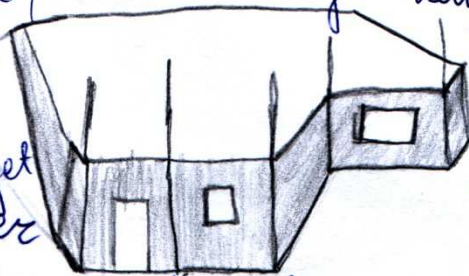
I. fejezet

A ház építése



A falakat fából, sárból és vályogból készítették. Először a talajt elgyengítették és leöntötték a ház helyén. Agyagot és szalmát, vízzel összekeverték és kapával összedolgozták, és villaival felrakták. Egysszere csak 1 méter felat rakhatlak fel, mert még nem szilárd.

Egy his szik-
kadeis után
még 2 réteget
felmentek és ez
adta meg a
ház magasságát



- Pala fal típus:
- fencszes fal
 - szilipelt fal
 - boronafal
 - kőfal
 - téglafal

A tetőformák közül a lejjebb hasz-
szivágyas - szelemenes tetőház a me-
regtebb volt építhető



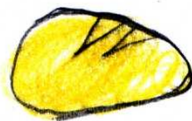
Az ágasfa teljesen felnyílt
a tetőgerincig. A két tető-
véget vesszőfannal, ka-
rónásos tapasztott sávny-
nyel vagy deszkával zárták
le. Ez a tetőforma főleg az alföldön
volt jellemző.

Az valódi építők a faluban, abban
minden falubeli ember segített neki
és majd vissza segített, ha ő is
építhetett.



II. fejezet

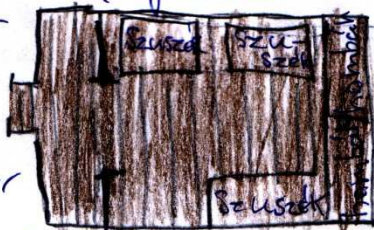
A terménytárolási építmények



szekerek azokat az élelmiszereket amik feleslegben voltak, azokat terménytárolásukban tárolták.

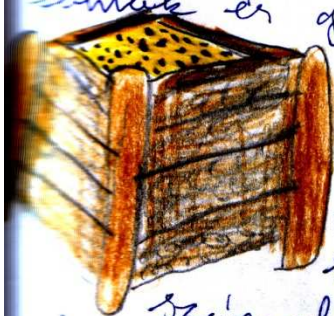
A kamra ami, pitvarból nyílt amiben gabonát, szerszámokat tartottak. A szabványos kamra beosztási házának, az egyharmad részét a deszkából készült gabonás kamrán foglalta.

Gabonát még szuszakban is tárolták. Liszt, korpát szabványban, szalagot (kubák) rúdokban, korbácat, halbást korbácat és mégis a szá-



(Egy kamra alappélya) tárolást vízszintesben tárolták. A vízszintes gabonaszuszakokat vízszintesben tárolták.

A vízszintes gabonaszuszakokat vízszintesben tárolták. A vízszintes gabonaszuszakokat vízszintesben tárolták.



A korbácat gödörben tárolták. A gödör deszkapadozatú lécezett aljával.

A ház két szintes volt. Felső szinten mezőgazdasági szerszámokat tartottak, másik szinten liszt, szint, szalagot, gabonát tárolták.

A játékok

Gyermekjátékok

- A gyermekkor legfőbb tevékenysége.

- kellemes időtöltés

- tanulás: - hagyományok

- szokások

- felnőttkori tevékenységek elrajtítása

A játékok fajtái:

- Mondókák, találós kérdések, hiszámoldók

például: „ülj le, leple, adda balot,
Ha megitted, többet adok.”

- Tárgyhasznító játékok

Ismerjünk meg közelük néhányat!

- napraforgó - paripa

- sápuška

- zúgattyú

- virágkoszorú

Haszilag készülték → anyagok felhasználásával



- Éslelőző utászó játékok

- csúthabala

- bojtóján bútorok

- tólmalac



- Éslelőző ügyességi játékok

- csigaúcha

- pányvaszab

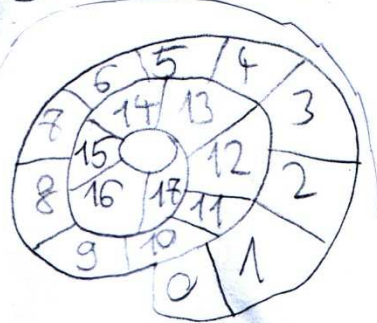
- pilichásás

- höjjáték

- nemzetes

- ostorcsapó

- ugrovishola

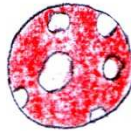
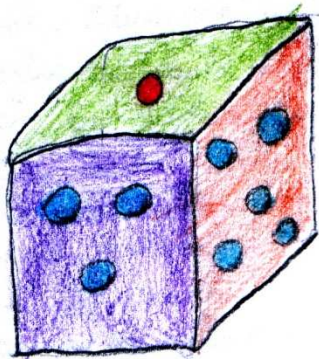


" Gyermek vagyok, gyermek lettem újra,
lovagolok fűzfán sípöt fűzfán,
lovagolok szilaj nádparipán,
Vályúhoz mek, lovam inni híván,
Megittattam, gyi lovam, gyi Betyár...
Cserebogár, sárga cserebogár!

Meghondul az esteli harangzó,
Kifáradt már a lovas és a ló,
Haranggyök, ölebe vesz dajkám,
Itz altató nota hangzik ajkán,
Hallgatom, s félálomban vagyok már...
Cserebogár, drága cserebogár! "...

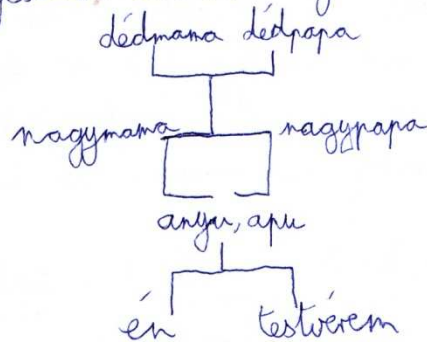
XX., XXI. század
játékai

Mi is voltunk hiszgyerekek, a szüleink is és a nagyszüleink is. A mamám csuthababával és rongybabával játszott. A nagypapám agyagállatot készített magának. Édesanyómnak is volt még rongybabája, de mellé társult már a neszelőnyer, és a plüssállatok. Apukám, mint a többi kisfiú, rúgta a bót, pisztollyal és csúszlival foglalta el magát. Nekem, már megvolt mindenem, amire vágytam. Lehetett az egy super tottyogó, beszélő baba, vagy egy gyönyörű babaház. Most az unokatesti véremnek még fejletlenebb játéka vannak. Egy beszélő, guruló, óriás autó, ami nagyon nem is érdekli őt. Így családon belül is látszik az, hogy mennyit fejlődött a világ. Vajon milyen játéka lesz az utókorának?



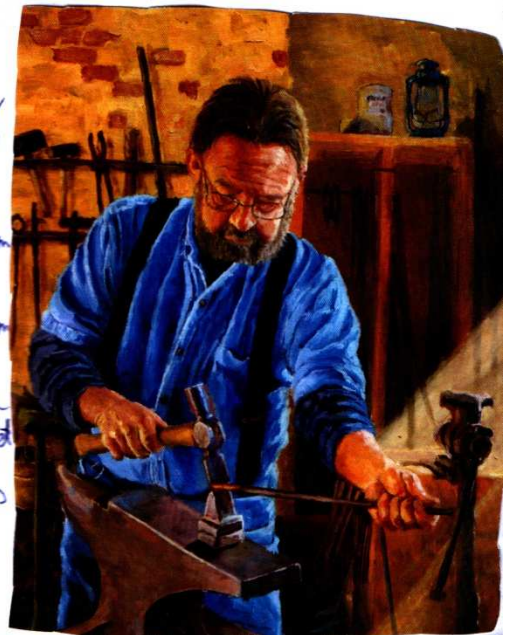
A család

A család jörsötben együtt él. A szülő és a gyerekek a kis család tagjai. Egészen a 20. század közepéig sokféle jellemző volt a nagycsaládi forma, amelyben 3-4 generáció élt egy házában (gyerekek, szülő, unokák, nagyszülő). A két családforma minden időben a gazdasági helyzetektől függően alakult ki. Ha his birtokkal rendelkeztek, amely nem tudott sok embert ellátni, akkor csak a kis család maradt együtt. Ha nagy gazdaságot vezettek, amit egyben tartottak, és még lehetőség szerint gyarapítottak is, akkor sok munkáshoz volt szükség. Ezt legjobban a nagycsalád tudta megoldani.



A nagypapámat kihírdetem, hogy hogyan is rajolt a munka, és, hogy ő mit csinált. Olvasatok figyelmesen!:

"Ugy öt éves lehettem, amikor egy kőrös hajnalon apám kiparancsolt az ágyamból, hogy legeltessem meg a tanyagyepen a malacainkat. Nagyon fártam, sőt tudtam volna, olyan kezdetlenek éretem a feladatot. Később, átmelegült a levegő, és a malacok jóvágyon rágtak a fűvet, és büszkén mentem haza, mint aki kiállott egy próbát. Édesanyján az ölébe vett, és azt suttogta a fülembe, hogy jól van kicsikém, ember lesz belőled, olyan, mint az édesapám. Onnantól kezdve, hamar keltem, hamarosan lovahat csutakoltam, szalmaköteget rakottam és magot szótam a barázdába. A bátyám az apámmal készítettek a diót, a nővérem anyámnak segítette várni és kenyéret sütni, az öcsém meg meg kisbabá volt és játszott."



Mi volt a legemlékezetesebb élményed a munka folyamán?

1) "Az őszi szántást soha nem fogom elfelejteni. A nyári termés hulladékai ott levetek az éke előtt, a vas pedig, egy hang nélkül tette őt el, és párat belőle friss fekete bantokat fordított föl. A testvéreim is beregítettek a munkálatba. Aprán mindig azsal motivált minket, hogy >> Sok kicsi, egy nap sokra megy!>> Nem fáradtunk el, s nem éhstünk meg, nem teltünk meg evel a munkával, mert abban az időben, nem tudtuk elképzelni a mai életet, azt, hogy ilyen modern kor is lesz. Parasitának születtem, és úgy éltem, mint a többi más parasit." "

Mivel hálaítalak meg a munkálatokat, nagypapa?

1) Akkoriban nem volt fizetés, hanem örültünk annak, ha anyánk főzött nekünk ebédet. A mai gyerekek nem tudnak belegondolni abba, hogy mi mennyit dolgoztunk. A mai ember csak levezi a polcra az árut és sajnos nem jönnek vissza azok az idők már!" "

Ha valaminek változtathatnál a múltadba, mi lenne az?

"Nálam, talán az, hogy visszavonók minden rosszat, amit tettem a szüleimmel, mert anya csak egy van; szeretni kell őt, tisztelni, imádni. Apa meg, bármit megtennék, hogy újra láthatnám, és elmondanék neki mindent, amit tettem. Belátván, azt, hogy minden amit mondtam igaz volt és, hogy ne aggódjand, mert mindegyik gyermekükből nagyszerű testvér, szülő, nagyszülő vált."



III. fejezet

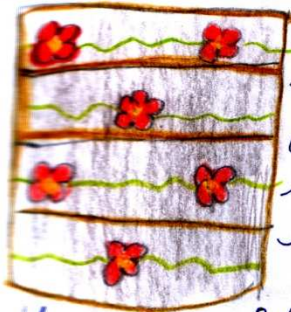
A fari - ház



A lányok mindig ott voltak az anyjuk mellett, megfigyelték azt (ha egy kicsit szűtték henderből az anyagot).

Először megszűtték az anyagot és aztán megvarrták azt a ruhanevet amire szükségük volt.

Az asszonyok sokszor elmentek a fari-házba (Fari-ház 1940-es évek Szilvágyfőszőlő-községében Romániában.) ahol fontak, varrtak, horgoltak és még számos díszes, gyönyörű asztalterítőt és ruhákat készítettek. 15 cm feletti lányok és asszonyok mehettek oda. Az asszonyok nagyon szerettek oda járni mert



munka közben tudtak beszélgetni, és elmondhatni egymásnak azt ami történt velük az elmúlt napokban.

Ha egy lányuk az esküvőjének a napján hűzeledett akkor a fari-házban varrt pár szép asztalterítőt. Ezeket bele tudta tenni a tulipános lepedőjébe.

A lakás textíliái - hímzések, szöttek

A nők gondoskottak a lakás felöltözteséről, a lakás-textíliákról. A XIX. század elejétől megnövekedett pompa-igény nyomán egyre több szöttek, hímzés jelent meg házámban.

Szöttek

Szötteknek nevezzük az egyszerű fonalból szőtt vásznat és a maga anyagában különleges módon vezetett fonalakkal mintázott vásznat is. A hímzéstől eltérően ennél a textilnél a minta egyben része is a szövetség.

A díszesebb szötteket takácsoktól vásárolták, és ezeket a tirtaszobába helyezték el.

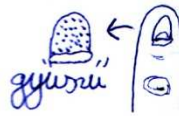


Hímzés

A hímzéseknek különösen nagy jelentősége van a magyarországi képművészetben.

Különböző öltéseket  használtak a magyar asszonyok:

- laposöltés
- láncöltés
- hurköltés
- keresztöltés
- avaröltés
- sűrűltés



of oló

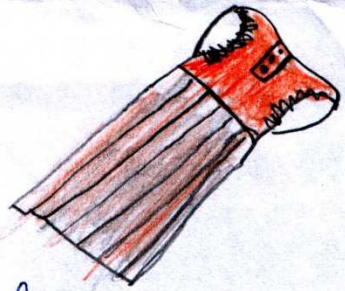


gyári gyapjúfonal



IV. fejezet

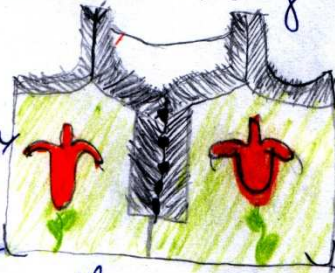
A ruházatok



A régi gyerekek, mint például nagy, nagy dedózeleink, a mi ruháinkhoz képest nagyon eltérőeket hordtak.

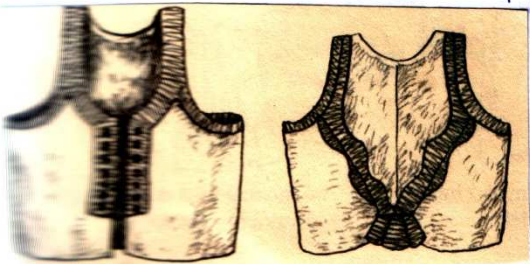
A néh nagyon hosszú vállas pendelyben jártak, felsőruházatuknak meg a prusslikot hordták.

Férfiaknál jellemzőbb volt, alsóruhának a gatyus, felsőruhának meg a lajki.



A gyerekek sokszor olyan ruhákat is hordtak, amik a nagyobb testűekéhez, sőt meg a szüleik ruháját is hordták.

A hiszlányoknak az anyukhoz hasonlóan az hiszlányjuk és his mellénykéjük volt. Kisfiúknak gatyájuk és ugyyszintén mellényket viseltek. Az asszonyok azok akik már fénjhez mentek azoknak kellett hűtőniük a fejüket fejkenetével.



Szabott laci prusslik

Az asszonyok én szőcsudában át fehér vászon öltözékben kellett lenniük.

Sabály fehérvásznak, fehércselédnek hívták őket.